

Dosarul nr. 3r-116/23
2-22034605-01-3r-26042023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud.: V. Ciumac)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: Gh. Mîra, I. Dutca, D. Băbălău)

DECIZIE

11 octombrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Aliona Miron

Ion Malanciuc

Mariana Pitic

examinând recursul depus de Ianovscaia Natalia, reprezentată de avocatul Platon Eduard,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Ianovscaia Natalia împotriva Serviciului Fiscal de Stat privind contestarea actelor administrative și compensarea cheltuielilor de asistență juridică,

împotriva încheierii din 21 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de Ianovscaia Natalia, reprezentată de avocatul Platon Eduard împotriva hotărârii din 24 octombrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă:

La 14 martie 2022, Ianovscaia Natalia a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Fiscal de Stat, solicitând anularea actelor administrative, actele de control fiscal repetat nr. 5-712964 cu prelungire pe blanchetele cu nr. 5-712965; nr. 5-712966; nr. 5-712967; nr. 3-607556 din 29 septembrie 2021, deciziei SFS nr. 666/4747 din 23 noiembrie 2021 și deciziei SFS nr. 754/41 din 15 februarie 2022, ca fiind ilegale în fond, emis contrar prevederilor legii și încasarea din contul pârâtului a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 15 000 lei.

Prin hotărârea din 24 octombrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost respinsă acțiunea depusă de Ianovscaia Natalia ca fiind neîntemeiată.

La 28 octombrie 2022, Ianovscaia Natalia, reprezentat de avocatul Eduard Platon, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 24 octombrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii din contestate cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii. Totodată, apelanta a indicat că motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul le va prezenta ulterior într-o cerere de apel suplimentară după ce va lua cunoștință de hotărârea integrală a primei instanțe.

Prin încheierea din 21 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarat inadmisibil apelul depus de Ianovscaia Natalia, reprezentată de avocatul Eduard Platon pe motiv că motivarea apelului nu a fost depusă în termenul prevăzut de lege.

La 31 martie 2023, Ianovscaia Natalia, reprezentat de avocatul Eduard Platon a depus recurs împotriva încheierii din 21 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea contestată, prin faptul că a fost emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept procedural.

Astfel, a menționat că hotărârea motivată a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani până în prezent nu a fost recepționată nici de recurentă nici de reprezentantul acesteia, avocatul Eduard Platon, iar semnătura aplicată pe avizul de recepție a hotărârii motivată nu-i aparține reprezentantului acesteia, fapt care poate fi stabilit prin contrapunerea semnăturii de pe avizul de recepție și semnătura din mandatul avocatului și cu cea din cererea de chemare în judecată.

Consideră că a fost admisă o eroare ori de prima instanță sau de colaboratorii oficiului poștal ÎS „Poșta Moldovei” care nu au transmis pe adresa convenită plicul poștal cu hotărârea motivată a primei instanțe.

Susține că o simplă eroare nu poate servi temei ca recurenta să fie lipsită de dreptul la un proces echitabil, nefiind notificată în ordinea prevăzută de lege.

În conformitate cu art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 21 martie 2023, fiind notificat reprezentantului recurente, avocatul Eduard Platon la data de 24 martie 2023, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei(f.d.72)

Astfel, recursul depus la 31 martie 2023, este în termen.

La 12 aprilie 2023 în adresa intimatului a fost expediată pentru cunoștință copia cererii de recurs, însă, nu și-a valorificat dreptul de a depune referințe.

Examinând recursul, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

La caz, este de menționat că din conținutul cererii de recurs, rezultă că Ianovscaia Natalia, reprezentat de avocatul Eduard Platon a invocat dezacordul cu încheierea din 21 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de Ianovscaia Natalia, reprezentat de avocatul Eduard Platon împotriva hotărârii din 24 octombrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din considerentul că motivarea apelului nu a fost depusă în termenul stabilit de art. 232 alin. (2) Cod administrativ.

Verificând legalitatea încheierii contestate, în raport cu motivele recursului și cadrul legal aplicabil speței, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată ca justificată concluzia Curții de Apel Chișinău de declarare inadmisibilă a apelului depus de Ianovscaia Natalia, reprezentat de avocatul Eduard Platon.

În conformitate cu art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

Potrivit prevederilor art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii

motivată. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Totodată, regulile generale ce țin de calculul termenelor în materie de contencios administrativ sunt stipulate prin prisma art. 195 Cod administrativ, de prevederile Codului de procedură civilă.

În corespundere cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 111 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

În temeiul art. 113 Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Actele cauzei denotă că, la 28 octombrie 2022, Ianovscaia Natalia, reprezentat de avocatul Eduard Platon a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 24 octombrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

În conformitate cu prevederile art. 223 Cod administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art. 96–114.

Conform art. 96 alin. (1) Cod administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Potrivit art. 97 alin. (1) și (3) Cod administrativ, prevede că notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată.

Prin prisma art. 109 Cod administrativ, un înscris poate fi notificat prin poștă cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție. Pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

Din materialele cauzei rezultă că, copia hotărârii motivate din 24 octombrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, la 10 februarie 2023, a fost notificată reprezentantului Nataliei Ianovscaia, avocatului Eduard Platon, care a și semnat și depus apelul nemotivat în interesele Nataliei Ianovscaia, în baza mandatului seria MA

nr. 1160474 din 04 martie 2022, circumstanță ce se atestă prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f. d. 62).

Prin urmare, în situația în care materialele cauzei atestă notificarea copiei hotărârii motivate din 24 octombrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani către avocatul Eduard Platon în interesele Nataliei Ianovscaia, Completul de judecată reține că, din ziua următoare aducerii la cunoștință a copiei hotărârii motivate a primei instanțe urmează a fi calculat termenul de 30 de zile în sensul art. 232 alin. (2) din Codul administrativ pentru depunerea motivării apelului.

În speță, termenul de prezentare pentru Natalia Ianovscaia a motivării apelului a început a curge de la data de 11 februarie 2023, ziua imediat următoare datei recepționării copiei hotărârii motivate de către reprezentantul acestuia și a expirat la data de 13 martie 2023 (luni).

Or, în conformitate cu prevederile art. 195 Cod administrativ raportate la art. 75 alin. (4) Cod de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părți.

Cu toate acestea, în pofida obligațiilor sale procesuale, recurenta-apelantă Ianovscaia Natalia nu a prezentat motivarea apelului, motiv pentru care instanța de apel corect a declarat apelul inadmisibil în temeiul art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ.

Nu pot fi reținute argumentele invocate în cererea de recurs precum că hotărârea motivată nu a fost notificată nici recurenteii nici reprezentantului, iar semnătura de pe aviz nu aparține reprezentantului acesteia.

Și asta deoarece, din materialele dosarului rezultă cert că copia hotărârii motivate din 24 octombrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost notificată reprezentantului recurenteii, avocatul Eduard Platon la 10 februarie 2023, fiind expediată la adresa indicată de ultimul în cererea de apel nemotivată, mun. Chișinău, str. Mircea cel Bătrîn, 18/1, ap. 56 (f.d. 47), fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei.

Potrivit art. 98 din Codul administrativ raportat la art. 105 alin. (5),(6) din Codul de procedură civilă, citația sau înștiințarea adresată persoanei fizice se înmânează personal contra semnătură pe cotor. Citația sau înștiințarea adresată unei organizații se înmânează persoanei cu funcție de răspundere respective contra semnătură pe cotor sau, în cazul absenței acesteia, se înmânează în același mod unui alt angajat, considerându-se recepționată de organizație. Dacă părțile și alți participanți la proces sînt reprezentați de avocați, citațiile și înștiințările se expediază la sediul avocaților, recepționarea înlăturînd orice viciu de citare a participanților. Citațiile și înștiințările expediate reprezentanților la adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor se consideră recepționate de către părți și alți participanți la proces.

Dacă nu îl va găsi pe destinatar la domiciliu sau la locul de muncă, persoana împuternicită să înmâneze citația sau înștiințarea o va înmîna unuia dintre membrii adulți ai familiei care locuiește împreună cu destinatarul și care și-a dat acordul să o primească, iar în lipsa acestora, o va remite organizației de exploatare a locuințelor, primăriei satului (comunei) ori administrației de la locul lui de muncă. Persoana care a primit citația sau înștiințarea este obligată să indice pe cotor numele și raporturile sale

de rudenie cu destinatarul sau funcția sa. Totodată, ea este obligată să o înmîneze destinatarului cît mai curînd posibil.

Astfel, instanța de apel prin încheierea din 21 martie 2023, întemeiat a declarat apelul depus de Natalia Ianovscaia, reprezentată de avocatul Eduard Platon, împotriva hotărârii din 24 octombrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 236 alin. (1) Cod administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului, iar potrivit alin. (2) lit. e) al aceluiași articol, apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

Completul de judecată va menționa că, în conformitate cu art. 237 alin. (1) Cod administrativ, prevederile art. 65 alin. (1)-(3) și (5) se aplică corespunzător pentru repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului.

Potrivit alin. (2) al aceluiași articol, încheierea instanței de apel prin care este respinsă cererea de repunere în termenul de apel sau în termenul de prezentare a motivării apelului poate fi contestată cu recurs. Încheierea instanței de apel prin care sa făcut repunerea în termenul de apel sau în termenul de prezentare a motivării apelului poate fi contestată doar odată cu fondul.

În conformitate cu art. 65 alin. (1) și (2) Cod administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise

Subsecvent normei enunțate, Completul de judecată relevă că în cazul omiterii unui termen, legea acordă posibilitate părții de a solicita repunerea în termenul de îndeplinire a unui act de procedură, conform art. 65 din Codul administrativ, dar numai la prezentarea probelor și motivelor întemeiate.

În speță, Natalia Ianovscaia, reprezentată de avocatul Eduard Platon nu a prezentat instanței de apel motivarea apelului și nici nu a înaintat instanței de apel o cerință de repunere în termen a acesteia, cu anexarea probelor justificative de omitere a termenului legal.

Sub acest aspect, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consemnează că potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

La caz, se reține și prevederile art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, potrivit căruia participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că apelanta-recurentă, fiind interesat de soluționarea prezentului litigiu în ordine de apel, urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță prin prezentarea motivată a apelului conform prevederilor art. 232 alin. (2) Cod administrativ.

În speță, s-a constatat că apelanta, Natalia Ianovscaia, reprezentată de avocatul Eduard Platon nu și-a exercitat dreptul de a prezenta motivarea apelului în

conformitate cu art. 232 alin. (2) Cod administrativ, aspect ce impune prin prisma art. 236 alin. (2) lit. e) Cod administrativ, de a declara apelul inadmisibil.

Astfel, se constată ca întemeiată soluția instanței de apel cu privire la declararea apelului ca inadmisibil, fiind cert stabilit că Natalia Ianovscaia, reprezentat de avocatul Eduard Platon, nu a prezentat instanței de apel motivarea apelului, motiv din care survin sancțiunile procedurale prevăzute de art. 236 alin. (2) lit. e) Cod administrativ, și anume de a declara apelul inadmisibil.

Prin urmare, argumentele invocate în cererea de recurs sunt neîntemeiate și nu constituie temei de anulare a încheierii recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, în cazul admiterii unui astfel de apel, se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ amintește că art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Instanța europeană a relatat însă în practica sa constantă că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza Bacev contra Fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei, Kemp contra Luxembourg, Diaz Ochoa contra Spaniei), în care înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul depus de Natalia Ianovscaia, reprezentată de avocatul Eduard Platon.

Se menține încheierea din 21 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Ianovscaia Natalia împotriva Serviciului Fiscal de Stat privind contestarea actelor administrative și compensarea cheltuielilor de asistență juridică.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Ion Malanciuc

Mariana Pitic